

พิษวิทยา สนธิพร, อรณิชา การคาน, วัลลาดี ชันแก้ว, ชญาภา ไตรวิชัยสกุล, กัญญารัตน์ พึ่งประยูร, ศรัญญา พันธุ์คุณ, บวรพรรณ ดิเรกโกศ
ทีมตระหนักรู้สถานการณ์ (Situation Awareness Team: SAT) กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข

✉ outbreak@health.moph.go.th

สถานการณ์การเกิดโรคและภัยสุขภาพที่สำคัญประจำสัปดาห์ที่ 33 ระหว่างวันที่ 16–22 สิงหาคม 2563 ทีมตระหนักรู้สถานการณ์
กรมควบคุมโรค ได้รับรายงานและตรวจสอบข้อมูลเฝ้าระวังทางระบาดวิทยา พบโรคและเหตุการณ์ที่น่าสนใจ ดังนี้

สถานการณ์ภายในประเทศ

1. การระบาดของโรคไข้ปวดข้อยุคลาย จังหวัดสุพรรณบุรี

พบผู้ป่วยรายแรกในระบบรายงาน (Index case) เป็นหญิง
ตั้งครรภ์ อายุครรภ์ 38 สัปดาห์ เริ่มป่วยวันที่ 10 มิถุนายน 2563
เข้ารับการรักษาเป็นผู้ป่วยในที่โรงพยาบาลด่านช้าง ในวันที่ 11
มิถุนายน 2563 ผลตรวจทางห้องปฏิบัติการด้วยวิธี RT-PCR
ยืนยันพบเชื้อไวรัสซิกาจาก การทดสอบโรคพบว่าการ
ระบาดเริ่มเกิดขึ้นที่ตำบลวังยาว อำเภอด่านช้าง ทีมสอบสวนโรค
ค้นพบผู้ป่วยระหว่างวันที่ 25 เมษายน–5 สิงหาคม 2563 จำนวน
547 ราย กระจายในพื้นที่ 4 อำเภอ ได้แก่ อำเภอด่านช้าง ศรีประจันต์
หนองหญ้าไซ และเมือง ของจังหวัดสุพรรณบุรี เจ้าหน้าที่ได้
ดำเนินการเฝ้าระวังและป้องกันควบคุมโรคแล้ว ขณะนี้สถานการณ์
การระบาดในพื้นที่ยังไม่สงบ ได้มีการวางระบบการเฝ้าระวังโรคและ
รายงานข้อมูลในชุมชน เช่น ร้านขายยา โรงเรียน และคลินิกเวช-
กรรม วางแผนฝึกอบรมการพ่นสารเคมีสำหรับพื้นที่ โดยสำนักงาน
ป้องกันควบคุมโรคที่ 5 ราชบุรี กระตุ้นการควบคุมโรคตาม
มาตรการหลัก 3–1–2 ให้ความรู้อาสาสมัครสาธารณสุขเกี่ยวกับการ
ควบคุมป้องกันโรค ร่วมกิจกรรมค้นหาผู้ป่วยเพิ่มเติม และ BIG
CLEANING กับพื้นที่

2. สงสัยโรคอาหารเป็นพิษเป็นกลุ่มก้อน จังหวัด
นครพนม พบผู้ป่วยสงสัยโรคอาหารเป็นพิษเป็นกลุ่มก้อน 12 ราย
เป็นเพศชาย 2 ราย อายุ 76 ปี และ 46 ปี เพศหญิง 7 ราย อายุ
ระหว่าง 33–86 ปี อีก 3 ราย อยู่ระหว่างการสอบสวนเพิ่มเติม
ผู้ป่วยส่วนใหญ่มีอาการเวียนศีรษะ คลื่นไส้ อาเจียน และบางรายมี
อาการถ่ายเหลว เข้ารับการรักษาที่โรงพยาบาลนาหว้า 9 ราย รับ
เป็นผู้ป่วยใน 2 ราย เป็นผู้พำนอก 7 ราย ผู้ป่วยอาศัยอยู่ในพื้นที่
ตำบลนาหว้า 3 ราย ตำบลท่าเรือ 2 ราย ตำบลนาจัว 2 ราย และ
ตำบลบ้านเสียว 1 ราย ผู้ป่วยทุกรายให้ประวัติรับประทานถั่ว
ขึ้นมาจากตลาดนัด แห่งหนึ่งในเทศบาลตำบลนาหว้า ช่วงเช้าถึง
เที่ยงของวันที่ 17 สิงหาคม 2563 และนำถั่วมาประกอบอาหาร

ที่บ้านตนเอง จากการค้นหาผู้ป่วยเพิ่มเติมพบผู้ป่วยอีก 3 ราย เข้า
มารับการตรวจรักษาที่โรงพยาบาล เมื่อวันที่ 19 สิงหาคม 2563

การดำเนินการในการป้องกันควบคุมโรค เจ้าหน้าที่ใน
พื้นที่ได้สื่อสารประชาสัมพันธ์ให้แก่ผู้ประกอบการเกี่ยวกับ
สุขลักษณะส่วนบุคคล การล้างมือก่อนปรุงอาหารและก่อน
รับประทานอาหารทุกครั้ง จัดการสภาพแวดล้อมของบริเวณ
ประกอบอาหารในงานให้ถูกสุขลักษณะ เน้นย้ำมาตรการการกิน
อาหารที่ปรุงสุก เพื่อป้องกันโรคที่เกิดจากอาหารและน้ำ ให้
ประชาชนเกิดการรับรู้ และมีพฤติกรรมป้องกันตนเองที่
เหมาะสม รวมถึงให้ความรู้ประชาชนในพื้นที่ในการเลือกซื้ออาหาร

3. การประเมินความเสี่ยงของโรคไข้ปวดข้อยุคลายหรือ ซิกานุกุนยา โรคไข้ปวดข้อยุคลายเป็นโรคติดต่อที่ต้องเฝ้าระวังตาม

พระราชบัญญัติโรคติดต่อ พ.ศ. 2558 จะมีการรายงานผู้ป่วยเข้า
ระบบเฝ้าระวังทางระบาดวิทยา หรือรายงาน 506 กองระบาด-
วิทยา โดยสถานการณ์โรคไข้ปวดข้อยุคลายในประเทศไทย ตั้งแต่
วันที่ 1 มกราคม–18 สิงหาคม 2563 มีรายงานผู้ป่วยสะสมรวม
6,888 ราย อัตราป่วย 10.39 ต่อประชากรแสนคน ยังไม่มีรายงาน
ผู้เสียชีวิต มีรายงานผู้ป่วยเพิ่มขึ้นจากสัปดาห์ที่ผ่านมา 775 ราย
จำนวนผู้ป่วยสะสมของปีนี้สูงกว่าในปีที่ผ่านมาในช่วงเวลาเดียวกัน
1 เท่า ตั้งแต่เดือนพฤษภาคมที่ผ่านมา มีจำนวนผู้ป่วยสูงกว่าปีที่
ผ่านมาในช่วงเวลาเดียวกันถึง 3 เท่า และข้อมูลปีนี้ยังคงสูงกว่า
ค่ามัธยฐาน 5 ปีย้อนหลังถึง 132 เท่า มีพื้นที่ระบาดใหม่ทั้งหมด
21 จังหวัด 52 อำเภอ ผู้ป่วยส่วนใหญ่อยู่ในภาคกลาง อัตราป่วย
18.35 ต่อประชากรแสนคน เป็นร้อยละ 45 ของจำนวนผู้ป่วย
ทั้งหมด และกระจายไปทั่วทุกภาคของประเทศไทย ได้แก่ ภาคเหนือ
(16.62) ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (4.34) และภาคใต้ (3.27) มี
รายงานผู้ป่วยจากทั้งหมด 68 จังหวัด ในช่วง 4 สัปดาห์ที่ผ่านมา
พบการระบาดใน 53 จังหวัด ผู้ป่วยสูงสุดที่จังหวัดจันทบุรี
รองลงมา คือ จังหวัดอุทัยธานี ลำพูน

โรคไข้ปวดข้อยุคลายมีผู้สูงอายุและผู้ป่วยเป็น

พาหะนำโรคที่สำคัญและมีรูปแบบ การระบาดคล้ายคลึงกับโรค ไข้เลือดออกและโรคติดเชื้อไวรัสซิกา โดยผู้ป่วยส่วนใหญ่หายป่วย และภูมิคุ้มกันอยู่ได้นานและส่วนใหญ่ติดเชื้อ ไม่แสดงอาการ และ ยังไม่พบผู้ป่วยที่มีอาการรุนแรงถึงขั้นช็อก

เนื่องจากสถานการณ์โรคไข้ปวดข้อยุงลายมีแนวโน้มของ ผู้ป่วยเพิ่มสูงขึ้นตั้งแต่ปี พ.ศ. 2561 ถึงปัจจุบันและมีรายงานผู้ป่วย จากทุกภูมิภาคของประเทศไทย พบผู้ป่วยเป็นกลุ่มก้อนในหลาย-

จังหวัด กองโรคติดต่อฯ โดยแมลงคาการณ จากแนวโน้มการ ระบาดของโรคไข้ปวดข้อยุงลายในปี พ.ศ. 2563 จะระบาดอย่าง ต่อเนื่องทั่วทุกภูมิภาคของประเทศไทย รวมถึงจังหวัดนอกพื้นที่ ประกอบกับประเทศไทย อยู่ในช่วงฤดูฝน ดังนั้น ควรมีการเฝ้าระวัง สถานการณ์อย่างใกล้ชิด ตรวจจับการระบาด วางแผนการ ดำเนินงานควบคุมโรคอย่างเข้มข้น เพื่อควบคุมโรคได้ทันการณ์กับ ช่วงฤดูกาลระบาดของโรค

ข้อมูลรายงานโรคเฝ้าระวังทางระบาดวิทยาประจำสัปดาห์ที่ 33 Reported cases of diseases under surveillance 506, 33rd week

✉ sget506@yahoo.com

กลุ่มสารสนเทศทางระบาดวิทยา กองระบาดวิทยา

Epidemiological informatics unit, Division of Epidemiology

ตารางที่ 1 จำนวนผู้ป่วยและเสียชีวิตด้วยโรคติดต่อที่สำคัญ จากการเฝ้าระวังทางระบาดวิทยา โดยเปรียบเทียบกับช่วงเวลาเดียวกันของ ปีก่อน ๆ ประเทศไทย ปี พ.ศ. 2563 สัปดาห์ที่ 33

Table 1 Reported cases of priority diseases under surveillance by compared to previous year in Thailand, 33rd week 2020

Disease	2020				Case* (Current 4 week)	Mean** (2015-2019)	Cumulative	
	Week 30	Week 31	Week 32	Week 33			2020	
	Cases	Cases	Cases	Cases			Cases	Deaths
Cholera	0	1	0	0	1	1	4	0
Influenza	674	670	551	262	2157	20851	107600	3
Meningococcal Meningitis	0	0	0	0	0	2	9	2
Measles	23	15	8	6	52	248	989	0
Diphtheria	0	0	0	0	0	2	6	3
Pertussis	1	0	1	0	2	8	36	0
Pneumonia (Admitted)	2277	2455	2100	1218	8050	21307	121869	97
Leptospirosis	42	37	39	6	124	258	855	13
Hand, foot and mouth disease	122	153	163	125	563	9923	7538	0
Total D.H.F.	3132	2785	1930	564	8411	12355	47738	32

ที่มา : สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด สำนักงานมัย กรุงเทพมหานคร และ กองระบาดวิทยา รวบรวมข้อมูลในภาพรวมระดับประเทศ

ข้อมูลในตารางจะถูกปรับปรุงทุกสัปดาห์ วัตถุประสงค์เพื่อการป้องกันควบคุมโรค/ภัย เป็นหลัก มิใช่เป็นรายงานสถิติของโรคนั้น ๆ

ส่วนใหญ่เป็นการรายงาน "ผู้ป่วยที่สงสัย (suspect)" ไม่ใช่ "ผู้ป่วยที่ยืนยันว่าเป็นโรคนั้น ๆ (confirm)"

ข้อมูลมีการเปลี่ยนแปลงย้อนหลังได้ทุกสัปดาห์ จึงไม่ควรนำข้อมูลสัปดาห์ปัจจุบันไปอ้างอิงในเอกสารวิชาการ

* จำนวนผู้ป่วย 4 สัปดาห์ล่าสุด (4 สัปดาห์ คิดเป็น 1 ช่วง)

** จำนวนผู้ป่วยในช่วง 4 สัปดาห์ก่อนหน้า, 4 สัปดาห์เดียวกันกับปีปัจจุบัน และ 4 สัปดาห์หลัง ของข้อมูล 5 ปีย้อนหลัง 15 ช่วง (60 สัปดาห์)